

Makrotillsynsstrategi för Finansinspektionens direktion

Med makrotillsynspolitik avses åtgärder för att förebygga och begränsa systemrisker som hotar den finansiella stabiliteten och konsekvenserna av sådana. Makrotillsynsstrategin för Finansinspektionens direktion syftar till att skapa en logisk helhet av policymål, indikatorer och verktyg. Makrotillsynsstrategin belyser sambandet mellan olika policymål och de systemrisker som utgör hot mot uppfyllelsen av det primära målet och förklarar hur verktygen kan användas till stöd för måluppfyllelsen. Strategin tjänar som underlag för direktionen i dess arbete som nationell beslutsfattare inom makrotillsynspolitiken.

Makrotillsynspolitiken är framåtblickande och proaktiv. Till verktygslådan hör förutom beslut om makrotillsynsverktyg också rekommendationer och initiativ till offentlig debatt om dessa frågor.

Direktionen utvärderar årligen utfallet av den förda politiken, effektiviteten av de verktyg som den har att tillgå och strategins aktualitet. Genom regelbunden uppdatering av strategin säkerställs att den är väl anpassad till en föränderlig omvärld.

Det primära målet för makrotillsynspolitiken är att minska sannolikheten för finanskriser och andra allvarliga störningar i det finansiella systemet samt allvarliga konsekvenser av dem för den reala ekonomin och att därmed främja långsiktig ekonomisk tillväxt genom att:

- förebygga och begränsa en ökning av systemrisker och sårbarheter,
- stärka det finansiella systemets motståndskraft mot systemrisker samt
- stödja finansförmedlingen vid störningar i ekonomin och det finansiella systemet.

Det primära målet för makrotillsynspolitiken indelas i delmål och operativa policymål.

Finansinspektionens direktion har definierat **fyra delmål för makrotillsynspolitiken**:

1. Förebygga en alltför kraftig ökning av utlåningen till hushåll, icke finansiella företag och till hela den privata sektorn och tillhörande risker, förebygga hushållens överskuldsättning och på så sätt upprätthålla hushållens motståndskraft mot risker.
2. Upprätthålla en tillräcklig motståndskraft mot risker i kreditinstituten med beaktande av cykliska systemrisker, det finansiella systemets strukturella sårbarheter och enskilda kreditinstituts systemviktighet.
3. Förbättra motståndskraften mot risker i hela det finansiella systemet genom att utöver riskerna i traditionell kreditinstitutsverksamhet också beakta riskerna i övrig finansieringsverksamhet.
4. Stödja det finansiella systemets utlåningsförmåga om den äventyras till följd av allvarliga problem i ekonomin eller det finansiella systemet.

Genom makrostabilitetsanalysen identifieras systemrisker som, om de realiseras, skulle kunna äventyra uppfyllelsen av det primära målet eller delmålen samt utvärderas policyalternativen. Systemriskerna kan indelas i cykliska och strukturella systemrisker. De cykliska systemriskerna härrör vanligen från kraftiga fluktuationer i utlåning och tillgångspriser. De strukturella systemriskerna är däremot kopplade till långvariga och

2.6.2025

FIVA/2025/414

Offentligt

långsamt framskridande egenskaper i ekonomin och det finansiella systemet. Exempel på sådana strukturella sårbarheter är den privata sektorns stora skuld och ett stort och koncentrerat banksystem. Allvarliga störningar i ekonomin och det finansiella systemet som orsakas till exempel av externa chocker kan å andra sidan hota finansförmedlingen inom ekonomin. Då kan makrotillsynspolitiken bidra till att stärka systemets utlåningsförmåga. När utlåningsförmågan stärks, ska det beaktas hur länge störningarna beräknas räcka och hur allvarliga de beräknas vara. I bedömningen av makrostabiliteten är det motiverat att också ta hänsyn till nya typer av globala risker, såsom cyber- och klimatrisker samt geopolitiska risker.

Makrotillsynspolitiken har sina begränsningar: makrotillsynsverktygen kan inte ensamma i tillräcklig grad förhindra uppbyggnaden av ekonomiska obalanser eller stödja finansförmedlingen. En bedömning av makrotillsynspolitikens utfall ska därför även beakta samverkan mellan andra ekonomiskpolitiska åtgärder och regelverk.

Kommunikationen bidrar till att motivera makrotillsynspolitiken och dess mål för allmänheten. Vägledning om förestående makrotillsynsåtgärder är ägnad att minska osäkerheten på marknaden. Vägledningen kan vidare användas för att styra förväntningarna om den framtida makrotillsynspolitiken och därmed påverka de ekonomiska aktörernas beteende. Kommunikationen stärker också öppenheten i beslutsprocessen för allmänheten och intressegrupperna och säkerställer att beslutsfattandet är transparent för parterna.

Finansinspektionens direktion genomför sina fyra delmål ***via följande operativa policymål:***

- Ökningstakerna i hushållens lånefinansiering för bostadsändamål och hushållens totala skulder ligger kvar på en måttlig nivå. Måluppfyllelsen utvärderas primärt utgående från om ökningstakerna i hushållens lån och totala skulder för bostadsfinansiering ligger över ökningstakten i hushållens disponibla årsinkomster på medellång sikt. Därtill utvärderas måluppfyllelsen med riskparametrar (t.ex. skuldkvotstaket (DTI) och den maximala skuldbetalningskvoten (DTSI-taket)), som anger huruvida hushållen har en tillräcklig skuldbetalningsförmåga i förhållande till inkomsterna (delmål 1).
- Systemriskerna relaterade till en ökning av utlåningen till den privata sektorn ligger kvar på en måttlig nivå mot bakgrund av riskmått för det kontracykliska buffertkraven. Måluppfyllelsen utvärderas primärt utgående från om ökningstakten i utlåningen till hela den privata sektorn ligger över ökningstakten i nominella BNP på medellång sikt (delmål 1).
- Kapitaltäckningen inom hela kreditinstitutssektorn är tillräckligt stark för att täcka eventuella förluster vid exceptionellt allvarliga krissituationer inom ekonomin och det finansiella systemet (delmål 2).
- De systemviktiga kreditinstitutens kapitaltäckning är stark i förhållande till deras betydelse för stabiliteten i hela det finansiella systemet, mätt med lagstadgade kriterier (delmål 2)
- Bruttosoliditeten, likviditeten och upplåningsstrukturen inom hela kreditinstitutssektorn är stark i förhållande till identifierade systemrisker och sårbarheter (delmål 2).

2.6.2025

FIVA/2025/414

Offentligt

- För att säkerställa en effektiv makrotillsynspolitik och förhindra att policyåtgärderna kringgås ställs vid behov sådana makrotillsynskrav som lagen medger också för andra tillhandahållare av finansiella tjänster än kreditinstitut (delmål 3).
- Handlingsutrymmet för makrotillsynspolitiken stärks genom att t.ex. krav på buffertar som kan frigöras införs, och handlingsutrymmet utnyttjas snabbt och temporärt vid allvarliga störningar i ekonomin och på finansmarknaden (delmål 4).

Direktionen för en framåtblickande makrotillsynspolitik. En proaktiv makrotillsynspolitik som stärker det finansiella systemets motståndskraft mot risker säkerställer i tid ett tillräckligt handlingsutrymme för makrotillsynspolitiken vid allvarliga störningar i ekonomin och på finansmarknaden. Den proaktiva ansatsen framhävs särskilt i bekämpningen av cykliska risker. Då uppbyggnaden av risker förebyggs proaktivt, är kostnaderna dessutom lägre än då redan realiserade sårbarheter åtgärdas.

För att stödja direktionens beslut för hantering av risker och sårbarheter utförs en förhandsanalys (*ex ante*) av effekterna av olika alternativa policyval och verktyg. I analysen utvärderas lämpligheten hos olika policyalternativ för att minska sårbarheter samt kostnaderna för och nyttan av de olika alternativen. För att minska en identifierad makrotillsynsrisk eller sårbarhet ska i princip alltid sådana verktyg som riktar sig mest effektivt och direkt mot riskerna användas. Å andra sidan bör i princip endast ett verktyg användas för att minska en viss systemrisk eller sårbarhet.

Efter makrotillsynsbesluten följer en konsekvensanalys av åtgärderna (*ex post*). Syftet med konsekvensanalysen är att klargöra om åtgärderna har haft önskad effekt och om de varit rätt avvägda i förhållande till den identifierade sårbarheten eller det ekonomiska läget.

Verktyg för uppfyllelse av delmålen

Beslutsfattaren bör ha tillgång till minst ett verktyg för varje delmål för makrotillsynspolitiken.

De primärt tillgängliga verktygen för att uppfylla **delmål 1** är det kontracykliska buffertkravet, den maximala belåningsgraden och rekommendationer om hushållens skuldsättning och skuldbetalningsbörd.

Andra tillgängliga verktyg är strukturella buffertkrav och riskviktskrav. Därtill är den maximala återbetalningstiden samt förbud mot amorteringsfrihet och begränsning av det maximala beloppet för bostadsbolagslån ägnade att begränsa riskerna relaterade till bostadsfinansiering. Centrala verktyg om vilka bindande krav inte kan införas enligt finsk lagstiftning är en maximal skuldkvot i förhållande till inkomsterna, dvs. ett s.k. skuldkvotstak (DTI), en maximal skuldbetalningskvot, dvs. ett s.k. tak för skuldbetalningar (DSTI) samt amorteringskrav som gäller bostadslån.

De primärt tillgängliga verktygen för att uppfylla **delmål 2** är det kontracykliska buffertkravet, de buffertkrav som ställs för hela kreditinstitutssektorn i händelse av

2.6.2025

FIVA/2025/414

Offentligt

systemrisker och sårbarheter (s.k. systemriskbuffertkrav) samt de O-SII- och G-SII/B-buffertkrav som ställs för nationellt och globalt systemviktiga kreditinstitut.

Andra tillgängliga verktyg vid sidan av kapitalkonserveringsbufferten är de åtgärder som artiklarna 458, 124 och 164 i EU:s kapitalkravsförordning möjliggör.

För uppfyllelse av **delmål 3** utnyttjas särskilt verktyg som kan användas för att öka det finansiella systemets motståndskraft mot risker utanför kreditinstitutssektorn. Exempel på verktyg som också kan ha konsekvenser för den makrofinansiella stabiliteten vid risk för systemrisker är begränsad användning av hävstång för AIF-förvaltare, verktyg enligt Solvens 2 och andra verktyg som tillämpas på försäkringsbolag samt undantagsåtgärder för arbetspensionsanstalter. För placeringsfonder finns inga verktyg som fyller definitionen på makrotillsynsverktyg att tillgå, men tillsynsmyndigheten har rätt att under vissa förutsättningar avbryta inlösen av en enskild placeringsfond, och därtill innehåller lagen om fastighetsfonder bestämmelser om en bestående begränsning av fondernas skuldtagning. I brist på bindande verktyg meddelar Finansinspektionen vid behov rekommendationer och varningar till de finansiella aktörerna om risker mot den finansiella stabiliteten som eventuellt byggs upp eller förstärks utanför kreditinstitutssektorn. Finansinspektionen bedömer separat hur de ändringar i regelverket för skade- och livförsäkringssektorn som träder i kraft i början av 2027 samt hur bestämmelserna om exceptionella förhållanden inom arbetspensionssektorn eventuellt inverkar på Finansinspektionens makrotillsynsstrategi.

Tillgängliga verktyg för att uppfylla **delmål 4** är det kontracykliska buffertkravet, systemriskbuffertkravet och övriga buffertkrav. Det finansiella systemets utlåningsförmåga vid allvarliga störningar inom ekonomin eller på finansmarknaden stöds i första hand genom att kraven för de kapitalbuffertar som är avsedda att frigöras i krissituationer, till exempel det kontracykliska buffertkravet, sänks. En möjlighet att ge det kontracykliska buffertkravet ett positivt värde under en normal kreditcykel skulle bidra till uppfyllelsen av delmålet, men kräver en ändring av lagen. De sänkta buffertkraven återställs, om möjligt, efter att störningarna och hoten mot det finansiella systemets utlåningsförmåga har lättat, de eventuella negativa effekterna för utlåningen av de högre kraven bedöms vara måttliga och det finns formella förutsättningar för att ställa kraven.

I samband med en eventuell tillfällig sänkning av kraven kan Finansinspektionen vid behov även ge rekommendationer om en begränsning av utdelningen inom finanssektorn för att säkerställa att de kapital som frigörs kanaliseras till utlåning, förlusttäckning och beredskap för framtida förluster.

Som ett led i den årliga översynen av strategin gör Finansinspektionens direktion och de experter på Finansinspektionen, Finlands Bank, finansministeriet och Verket för finansiell stabilitet som bereder besluten en bedömning av tillgängliga verktyg och behovet av förändringar i verktygen.

2.6.2025

FIVA/2025/414

Offentligt

Mål och verktyg för makrotillsynspolitiken i Finland

Primärt mål	Delmål	Operativt policymål	Verktyg
Minska sannolikheten för finanskriser och andra allvarliga störningar i det finansiella systemet och allvarliga konsekvenser av dem för den reala ekonomin och därmed främja långsiktig ekonomisk tillväxt genom att: - förebygga och begränsa en ökning av systemrisker och sårbarheter, - stärka det finansiella systemets motståndskraft mot systemrisker samt - stödja finansförmedlingen vid störningar i ekonomin och det finansiella systemet.	Förebygga en alltför kraftig ökning av utlåningen till hushåll, icke finansiella företag och till hela den privata sektorn och tillhörande risker, förebygga hushållens överskuldssättning och på så sätt upprätthålla hushållens motståndskraft mot risker.	Ökningstakterna i hushållens lånefinansiering för bostadsändamål och hushållens totala skulder ligger kvar på en måttlig nivå. Måluppfyllelsen utvärderas primärt utgående från om ökningstakterna i hushållens lån och totala skulder för bostadsfinansiering ligger över ökningstakten i hushållens disponibla årsinkomster på medellång sikt. Därtill utvärderas måluppfyllelsen med riskparametrar (t.ex. skuldkvotstaket (DTI) och den maximala skuldbetalningskvoten (DSTI-taket)), som anger huruvida hushållen har en tillräcklig skuldbetalningsförmåga i förhållande till sina inkomster.	Primära verktyg <i>Kontracykliskt buffertkrav</i> <i>Maximal belåningsgrad</i> <i>Rekommendationer om hushållens skuldsättning och skuldbetalningsbörda</i> Andra verktyg <i>Andra buffertkrav och riskviktskrav</i> <i>Maximal återbetalningstid</i> <i>Begränsningar för bostadsbolagslån beträffande nybyggnation</i> Ytterligare verktyg som kräver lagändringar <i>Skuldkvotstak (DTI-tak) eller maximal skuldbetalningskvot (DSTI-tak) i förhållande till inkomsterna</i> <i>Amorteringskrav</i>
		Systemriskerna relaterade till en ökning av utlåningen till den privata sektorn ligger kvar på en måttlig nivå mot bakgrund av riskmåttet för det kontracykliska buffertkraven. Måluppfyllelsen utvärderas primärt utgående från om ökningstakten i utlåningen till hela den privata sektorn ligger över ökningstakten i nominella BNP på medellång sikt	Primära verktyg <i>Kontracykliskt buffertkrav</i> Andra verktyg <i>Maximal belåningsgrad</i> <i>Övriga buffertkrav</i> Ytterligare verktyg som kräver lagändringar <i>En positiv neutral nivå för det kontracykliska buffertkravet</i>
	Upprätthålla en tillräcklig motståndskraft mot risker i kreditinstituten med beaktande av såväl cykliska systemrisker som det finansiella systemets strukturella sårbarheter	Kapitaltäckningen inom hela kreditinstitutssektorn är tillräckligt stark för att täcka eventuella förluster av exceptionellt allvarliga krissituationer inom ekonomin och det finansiella systemet	Primära verktyg <i>Kontracykliskt buffertkrav</i> <i>Systemriskbuffertkrav</i> <i>Artikel 458 i CRR (riskvikter)</i> Andra verktyg <i>Kapitalkonserveringsbuffert</i>

2.6.2025

FIVA/2025/414

Offentligt

	och enskilda kreditinstituts systemviktighet.		Artiklarna 124 och 164 i CRR (riskvikt, LGD)
		De systemviktiga kreditinstituts kapitaltäckning är stark i förhållande till deras betydelse för stabiliteten i hela det finansiella systemet, mätt med lagstadgade kriterier.	Primära verktyg G-SII/B- och O-SII-buffertkrav (enskilda kreditinstitut)
		Bruttosoliditeten, likviditeten och upplåningsstrukturen är stark inom hela kreditinstitutssektorn i EU i förhållande till identifierade systemrisker och sårbarheter.	Primära verktyg Artikel 458 i CRR (kapital- och likviditetskrav) Artiklarna 412 och 413 i CRR (likviditetskrav) Artikel 429 i CRR (bruttosoliditet)
	Förbättra motståndskraften mot risker i hela det finansiella systemet genom att utöver riskerna i traditionell kreditinstitutsverksamhet också beakta riskerna i övrig finansieringsverksamhet.	För att säkerställa en effektiv makrotillsynspolitik och förhindra att policyåtgärderna kringgås ställs vid behov sådana makrotillsynskrav som lagen medger också för andra tillhandahållare av finansiella tjänster än kreditinstitut.	Verktyg som också kan ha konsekvenser för den finansiella stabiliteten Begränsad användning av hävstång för AIF-förvaltare Verktyg som baserar sig på Solvens 2 och andra verktyg som tillämpas på försäkringsbolag Undantagsåtgärder för arbetspensionsanstalter (inkl. regleringsåtgärder) Maximal återbetalningstid (övriga kreditgivare och förmedlare av lån) Rekommendationer och varningar
	Stödja det finansiella systemets utlåningsförmåga om den äventyras till följd av allvarliga problem i ekonomin eller det finansiella systemet.	Handlingsutrymmet för makrotillsynspolitik stärks genom att t.ex. införa krav på buffertar som kan frigöras, och handlingsutrymmet utnyttjas snabbt och temporärt vid allvarliga störningar i ekonomin och på finansmarknaden.	Primära verktyg Kontracykliskt buffertkrav Andra verktyg Systemriskbuffertkrav Övriga buffertkrav Ytterligare verktyg som kräver lagändringar En positiv neutral nivå för det kontracykliska buffertkravet